

บทที่ 1

บทนำ

การนำเสนอเนื้อหาการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ประโยชน์ที่ได้รับ แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมระดับโลกที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้การท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้อย่างมหาศาล สร้างการจ้างงาน และกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่นในประเทศซึ่งถือได้ว่าการท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจและช่วยในการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นรัฐบาลของหลายประเทศจึงให้ความสนใจต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศให้ได้มาตรฐานสามารถมีความสามารถในการแข่งขันได้ในตลาดการท่องเที่ยวโลกเพื่อดึงดูดความสนใจแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วโลก จากการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลก ได้ประมาณการท่องเที่ยวโลกว่าปี ค.ศ. 2020 รายได้จากการท่องเที่ยวของโลกจะสูงขึ้นถึง 50 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐจะมีนักท่องเที่ยวกระจายไปยังสถานที่ต่าง ๆ ถึง 1,600 ล้านคน โดยมีกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตสูงขึ้นถึงร้อยละ 10

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติทางด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุที่เก่าแก่ ความเป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย ที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศและควมมีอัยาศัยมิตรที่ดีของประชาชนในประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้นเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศจำนวน 13.82 ล้านคน สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นเงิน 487,100 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้า

มาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 14.48 ล้านคน คิดเป็นรายได้ 647,788 ล้านบาท (รายงานประจำปีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ,2550) ถึงแม้จะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบต่าง ๆ รวมทั้งการแข่งขันจากแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดใหม่ ได้แก่ เวียดนาม จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ฮองกง เกาหลี ที่ทำให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยชะลอตัวลง ทำให้รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยที่กรอบนโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2552 – 2554 มีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเน้นการตลาดเชื่อมโยงระหว่างประเทศ การขยายฐานนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมากขึ้น

ในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติย่อมจะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจที่กำลังประสบปัญหาการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ การขาดดุลการค้า การขาดดุลบัญชีเดินสะพัด รวมถึงการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ อันส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ฉะนั้นประเทศไทยจึงได้พยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นหนทางหนึ่งในการนำประเทศให้รอดพ้นวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ โดยประเทศไทยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเยือนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทย รวมถึงการส่งเสริมให้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ในส่วนของตลาดเฉพาะเจาะจง(Niche Market) การท่องเที่ยวได้หันมาให้ความสำคัญมากขึ้น เช่น กลุ่มฮันนีมูน, กลุ่มนักท่องเที่ยววัยทอง, กลุ่มศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตซึ่งมีทิศทางที่จะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ (น้ำฝน บุญยวัฒน์,2550)

ประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งพุทธศาสนาซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งได้ให้ความสนใจและต้องการที่จะศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนารวมถึงให้ความสนใจในปรัชญา วิถีชีวิตของชาวตะวันออก การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติในทางศาสนา หรือการเดินทางเพื่อการแสวงหาบุญของศาสนิกชนต่าง ๆ นั้นเป็นการเดินทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของผู้เดินทาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้คนเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งได้เลือกกิจกรรมทางศาสนาตั้งกล่าวเป็นทางเลือกในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงผู้คนยึดติดในวัตถุ ทำให้จิตใจของผู้คนตกต่ำหลายคนจึงแสวงหาความสงบสุขทางด้านจิตใจภายในและสิ่งที่เป็นธรรมชาติมากขึ้นกอบปรักกับการท่องเที่ยวที่ผ่านมาได้มีลักษณะของการทำหลายทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและการเบียดเบียน

เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เช่น กดขี่ทางเพศ หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมนั้น ๆ อันเป็นการครอบงำและลดศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงข้อปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นแนวทางหนึ่ง ที่ควรนำมาพิจารณาใช้ในการดำเนินชีวิต

โดยภาครัฐมีนโยบายที่จะให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวแนวพุทธโดยการผลักดันให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา(ปรีชา กันธิยา:2549) ในหลายพุทธศตวรรษได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญ กับการพัฒนาการท่องเที่ยวประเภทนี้มากขึ้น และได้มีการทำความตกลงในกรอบทวีภาคีกับหลาย ๆ ประเทศ และในกรอบความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) โดยมุ่งเน้นที่จะให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาประเภทนี้

เจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวแนวพุทธศาสนา เพื่อเป็นการดึงดูดคนเข้าวัดปฏิบัติธรรมและได้ สัมผัสกับพระพุทธศาสนา โดยแนวทางในการดำเนินโครงการเบื้องต้น จะมีการคัดเลือกวัดที่มีศักยภาพในด้าน ต่างๆ อาทิ ด้านการแพทย์แผนไทย การนวด การเทศน์ การปฏิบัติธรรม วัดที่เป็นแหล่งโบราณสถาน มา พัฒนาให้มีความโดดเด่นจนสามารถเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนาในแต่ละภูมิภาคได้ รวมทั้งทางจะมี แผนพัฒนาข้อมูลวัดต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว โดยจัดทำเป็นเว็บไซต์รวบรวมข้อมูลของวัดดังกล่าว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เลือกสรรว่าอยากที่จะไปท่องเที่ยววัดในรูปแบบไหน จะทำให้นักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกเพิ่มขึ้น และยังเป็นการทำให้วัดกลายเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อีกทางหนึ่ง

ปัจจุบัน มีวัดวาอารามจำนวนมากในทุกภาคของประเทศไทยที่กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมิใช่ เฉพาะสำหรับคนไทย แต่รวมถึงชาวต่างประเทศด้วย เนื่องจากเอกลักษณ์ที่สำคัญโดดเด่นอย่างหนึ่งของ ประเทศไทย คือ “ วัด ” ซึ่งมีสถาปัตยกรรมไทยที่แปลกแตกต่างกันไปในทุกภูมิภาค บางครั้งวัดจึงกลายเป็นที่ ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองได้เป็นอย่างดี ยิ่งถ้าทางคณะสงฆ์และเจ้าอาวาสเข้าถึงบทบาทหน้าที่ของวัดในส่วนนี้ และพยายามปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้ นับเป็นการดียิ่งขึ้น นอกจากนี้บางวัดที่มีพระสงฆ์ที่มีความรู้มา ช่วยอธิบายนำชมโดยแทรกพระธรรมคำสั่งสอนเข้าไปด้วยยิ่งทำให้บรรยากาศของการเผยแพร่พุทธศาสนาเป็น พิเศษและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

การเปิดบริการสาธารณะแก่ทางโลก สำหรับวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ถือว่าเป็น “ของดี” ของบ้านเมือง หากรู้จักจัดการด้านบริการที่ดี ย่อมจะได้รับประโยชน์แก่ทุกฝ่าย เช่น ถ้าวัด รู้จักดูแลรักษาโบราณสถานดีไม่ทรุดโทรม ก่อสร้างอย่างเป็นระเบียบ บริเวณวัดสะอาด ปลูกต้นไม้สวยงามร่ม

รีน มีการจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว และแก่ผู้มาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการจัดงานเทศกาล และจัดงานวันสำคัญทางศาสนาอย่างเป็นระเบียบและสวยงาม วัดนั้นก็จะมีคนมาเที่ยวชมมากัน ทำให้วัดมีรายได้เป็นกองทุนทำนุบำรุงศาสนาเพิ่มเติมด้วย

วัด นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานที่มีทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นอารยธรรมและความเจริญของชาติ อันเป็นแหล่งรวมที่สามารถศึกษาย้อนกลับได้ในประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมศิลปกรรม สถาปัตยกรรม รวมทั้งเชื่อมโยงความเป็นมาของวัฒนธรรมกับชุมชน และการตั้งถิ่นฐานของชุมชน นอกจากนี้วัดยังเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สวยงาม สงบ สันโดษ ตามหลักของพุทธศาสนาอีกด้วย

จังหวัดปทุมธานี มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดมีผู้เยี่ยมเยือนทั้งสิ้น 766,571 คน เป็นชาวไทยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 53.51 และชาวต่างชาติร้อยละ 46.99 สำหรับในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางแบบเข้าไป-เย็นกลับ สืบเนื่องมาจากความได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร ทำให้สะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อน โดยจะเห็นจากสัดส่วนของนักท่องเที่ยวมีสัดส่วนค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 61.26 ที่เดินทางเข้าจังหวัดปทุมธานี ซึ่งในพื้นที่จะมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้โดยจะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนบน และตอนล่าง กลุ่มแหล่งโบราณคดี กลุ่มเมืองสามโคก กลุ่มเมืองปทุมธานีและนอกจากนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวสมัยใหม่ เช่น สวนสนุก ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ทั้งยังมีสนามกอล์ฟจำนวนมากที่ได้มาตรฐานและอยู่ใกล้กรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทางและนักท่องเที่ยวนิยมขับรถไปรับประทานอาหารเช้า ซึ่งมีจำนวนมากและหลากหลายให้เลือกได้ตามต้องการพร้อมกับบรรยากาศธรรมชาติของชานเมือง ตลอดจนงานประเพณีเปิงสงกรานต์ การเล่นส่บ้า มอญรำ ทะแยมอญ การรำพาข้าวสาร การตัดบาตรพระร้อย การจุดลูกหนู ประเพณีการแข่งเรือยาว ซึ่งสามารถเที่ยวชมได้ในพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดปทุมธานี

จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดหนึ่งเป็นเขตปริมณฑล ซึ่งมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ หนึ่งในนั้นที่มีความโดดเด่น คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมซึ่งมีประวัติอันยาวนานไม่น้อยกว่า 300 ปี คือ ศิลปวัฒนธรรมของชนชาติมอญที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทำให้เกิดรูปแบบสถาปัตยกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ สังเกตได้จากวัดจำนวนมากมายที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตจังหวัดปทุมธานี เป็นวัดมอญทั้งหมด และวัดมอญจะมีเสาหงส์อยู่หน้าวัด ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ชุมชนมอญที่จังหวัดปทุมธานี

ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมเดิมได้ดี ในช่วงทอดกฐิน จะพบธงตะขาบ และธงส้อยหน้าวัด แสดงว่าที่วัดนั้นรับกฐินแล้ว และยังมีประเพณีที่เรียกว่า “บ้านมอญขวาง” ซึ่งปกติบ้านไทยจะไม่หันหน้าสู่ตะวันตกหรือหันจั่วลงน้ำ

และจากการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ดำเนินโครงการโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านและชุมชน แบบมีส่วนร่วม ๘๔ หมู่บ้าน ชุมชน เฉลิมพระเกียรติ โดยคณะกรรมการธุรกิจ ได้มีการดำเนินการในพื้นที่ท่องเที่ยวตลาดระแหง 100 ปี ภายใต้โครงการการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จากการดำเนินโครงการดังกล่าวในพื้นที่ได้พบปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการดังกล่าวนั้นก็คือ ไม่สามารถกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดปทุมธานีได้ลงตัวมากนัก จึงทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมถึงระดับความศักยภาพของของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ภายใต้หัวข้อการวิจัยที่จะศึกษา คือ “วิเคราะห์ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี” โดยใช้กรอบระบบเพชรสมบูรณ เป็นกรอบในการศึกษา เพื่อการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดปทุมธานี ในการดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านและชุมชน แบบมีส่วนร่วม ๘๔ หมู่บ้าน ชุมชน เฉลิมพระเกียรติในปี พ.ศ. 2556 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา โดยศึกษา ในสถานะปัจจัยการผลิต สภาวะอุปสงค์ อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวข้อง กลยุทธ์โครงสร้าง วิสัยทัศน์ สภาพการแข่งขัน รัฐบาล และเหตุสุดวิสัย
- เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี
- เพื่อเสนอแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี

คำถามการวิจัย

1. วัดในจังหวัดปทุมธานีมีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันมากน้อยเพียงใด
2. วัดในจังหวัดปทุมธานีมีจุดแข่งขัน จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค อย่างไรบ้าง
3. แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธธรรมมีการประสานงานระหว่างฝ่ายใดบ้างในจังหวัดปทุมธานี ควรจะมีการเริ่มต้นจากระดับจุลภาคแต่ละวัดแล้วค่อยขยายผลสำเร็จไปสู่ระดับมหภาคต่อไปหรือไม่

นิยามคำศัพท์ เฉพาะการวิจัย

- การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการวัดผลจากพฤติกรรม กิจกรรมที่กระทำในวัดในทางพุทธศาสนาในนิยามต่าง ๆ โดยอ้างอิงแนวทางและหรือความประเพณีที่ดีและหรือจารีตประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมที่ดีของสังคมไทย เช่น การตักบาตรพระร้อย งานวัดในเทศกาลต่าง ๆ การถวายนกจิ้งจอก ผ้าป่า ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ในสังคมไทย
- การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน หมายถึง การแยกองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงพุทธออกเป็นส่วนย่อยเพื่อค้นหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ที่เกิดขึ้นกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดปทุมธานี
- วัด หมายถึง สถานที่สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยเพื่อศึกษาปฏิบัติธรรมวินัย และการประกอบศาสนกิจของพระภิกษุ ตลอดจนเป็นที่บำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ของพุทธบริษัทโดยทั่วไป

ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1	ผลที่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ได้รับ
	<p>1.1 ได้ศึกษาสภาพ และองค์ความรู้ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี</p> <p>1.2 ได้มีการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>1.3 เกิดแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี</p> <p>1.4 ทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกหวงแหน การเป็นเจ้าของชุมชน</p> <p>1.5 ได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและวัด ตลอดจนชุมชนและวัดได้วิธีการเรียนรู้ที่จะประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม</p> <p>1.6 สามารถเพิ่มรายได้มากขึ้น และคาดว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาจะมีรายได้เพิ่มขึ้น หลังจากมีการ ถ่ายทอดความรู้และเพิ่มศักยภาพทางการตลาดไปยังชุมชนและวัด</p>
2	ผลที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้รับ
	<p>2.1 ได้องค์ความรู้และกรณีศึกษาในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ศาสนา จังหวัดปทุมธานี ทำให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกิดความตระหนักรู้สึกหวงแหนที่จะต้องดูแลวัด</p> <p>2.2 เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่การวิจัย</p> <p>2.3 สนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของนักศึกษานอกห้องเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานองค์ความรู้</p>
3	ผลที่จังหวัดปทุมธานีได้รับ
	<p>3.1 ได้พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี</p> <p>3.2 สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดปทุมธานีในระดับท้องถิ่นสร้างชุมชนที่เข้มแข็งเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพึ่งตนเองของชุมชนเพื่อให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3.3 สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการ พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว และสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี</p>

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

● จัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติ “พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาวัด
ต้นแบบ (โครงการไหว้พระ9วัด จังหวัดปทุมธานี)¹ ภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง”

กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการถ่ายทอด	ระยะเวลา	สถานที่
ประชาชนในพื้นที่วัด และวัดเพื่อสร้างการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน	การวิจัยเชิงปฏิบัติ	6 เดือน	วัดต้นแบบ (โครงการไหว้พระ 9 วัด

- จัดพิมพ์ในอนุสาร อสท. ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ตีพิมพ์เป็นบทความใน e-TAT Tourism Journal ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- สถานปฏิบัติธรรมต่าง ๆ
- เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในประเทศไทยให้
มีความเจริญก้าวหน้าโดยมีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสภาวิจัย

แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยดังกล่าวจะใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการโครงการยกระดับคุณภาพชีวิต
วัดหมู่บ้านชุมชน แบบมีส่วนร่วม ๘๔ หมู่บ้าน ชุมชน เฉลิมพระเกียรติ ระยะที่ 3

¹ การถ่ายทอดเทคโนโลยีในโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตหมู่บ้านชุมชน แบบมีส่วนร่วม ๘๔ หมู่บ้าน ชุมชน
เฉลิมพระเกียรติ ระยะที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหาที่ดำเนินการศึกษา

นักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคกลาง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี และลักษณะทั่วไปของพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

2. ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่สำคัญของจังหวัดปทุมธานี

3. ขอบเขตประชากรที่ดำเนินการศึกษา

3.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐของจังหวัดปทุมธานี โดยรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด หอการค้าจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล

3.2 ผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการท่องเที่ยว² โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ทำธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของฝาก/ที่ระลึก ร้านค้า/บริการในงานวัด/งานประเพณีต่าง ๆ ของวัด

3.3 ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี³

3.4 นักท่องเที่ยว โดยรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่สำคัญของจังหวัดปทุมธานี

ข้อตกลงเบื้องต้น

- เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลในช่วงที่มีวิกฤตการณ์ทางด้านการเมือง ตลอดจนต่อเนื่องด้วยการมีอุทกภัยครั้งใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี ทำให้อุปสงค์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีหดตัวลง

² เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจที่ทำธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับแหล่งท่องเที่ยววัดทั้งหมดที่ตั้งถาวรและชั่วคราว

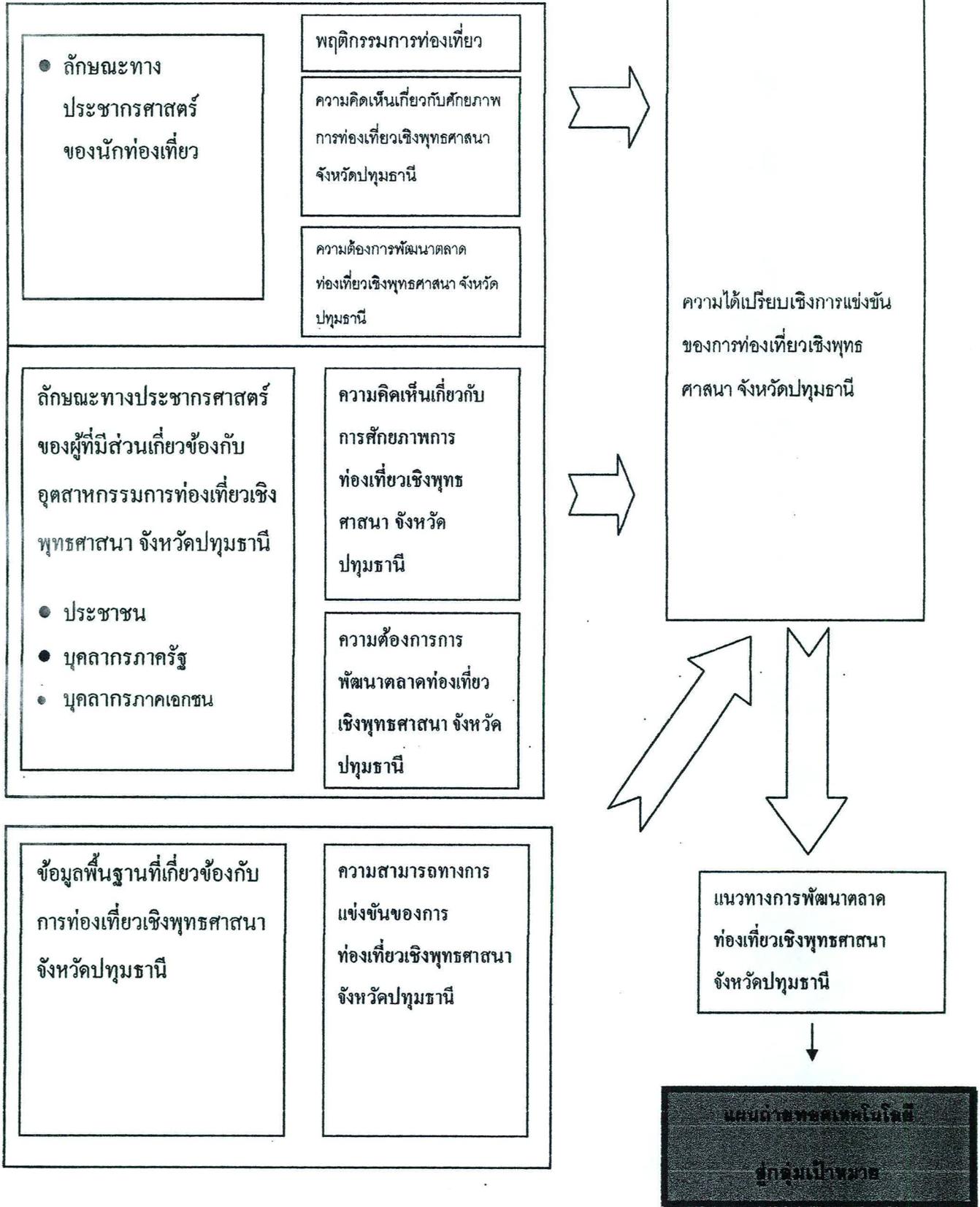
³ เก็บข้อมูลจากประชาชนในอาศัยอยู่ในบริเวณรอบ ๆ วัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. วัดในเขตจังหวัดปทุมธานีที่เป้าหมายในพื้นที่การเก็บข้อมูลจะอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองกับอำเภอสามโคกได้รับความเสียหายค่อนข้างมากจากมหาอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2554 ทำให้จุดดึงดูดใจในการท่องเที่ยวถูกทำลายลงไปเสียส่วนใหญ่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Theory of Competitive Advantage) ของ Michael E. Porter (1990) ทางด้านความได้เปรียบเชิงการแข่งขันตามแบบจำลองเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้วิธี TOWS Matrix และงานวิจัยที่ได้จากการตรวจเอกสาร มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพที่ 1) ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย